

5

CLARISSIMO VIRO

IACOBO TRVCHSES A RINFELD, AR-

MATAE ATQVE TOGATAE MILITIAE DECORI,

Domino suo in primis obseruando, Hierony-

mus Gemufæus, Doct̃or Medicus

ac Philosophus.

VI ex ueteribus geographiam nobis tradiderūt, uidentur sane omnes unum aliquem agnoscere debere, qui sui ordinis uelut author quispiā ac summus habeatur: quemadmodū in ceteris philosophiæ partibus iam olim factum fuisse constat, ut scilicet cuiusq; disciplinæ unus haberetur tanquā imperator, quem sequerentur omnes qui eius essent studiosi. Ac physiologiæ quidem totius Aristoteles: mathematicæ uero quæ numerat, quæq; terram mensurat, philosophus ille Megarensis: quæ uero sublimia corpora inspectat, Ptolemæus Alexandrinus. Et medicina suum habet authorem Hippocratem atq; eius interpretem Galenum, ad quem uelut regulam Lydiam, reliquorum omnium præcepta commentaq; examinentur. Horum authoritati in quoq; genere ita acquiescendum auditori est, ut ubi demonstrationes probationesq; problematum per ἀνάλωσιμ ad aliquā ἀρχήν, quæ ex autoritate huius principis habeat fidem, deducta sit, ita illi acquiescamus tanquam principio ex sese fidem habenti nec ullam admittenti dubitationem. Ita sit ne disciplinæ in uarias contrariasq; ἀκράσεις distrahantur, dum quisq; propria principia confingens, ijs pro arbitrio superstruit τὰ δοκῶντα αὐτοῖς ἀληθῆτε καὶ ψευδῆ. Et iuxta hunc morem, tum dicimus artificem cuiusq; disciplinæ perfectum esse, cum principis illius sententiam probe teneat. Velut philosophus censebitur, qui Aristotelis eiusq; insignium interpretū de quocūq; problemate sententiā fuerit assequutus. Hæc itaq; ob certitudinē atq; constantiā rerum maiorem ita sunt peragenda. Est & altera causa, ob quam magnopere authorū delectus sit habendus, ut scilicet ἀκρίβειαν atq; utilitatē spectemus maiorē. Nam quo quisq; pleniorē rerum cuiusq; disciplinæ ubertatem & tradendi dexteritatem maiorem habet, tanto habendus est præstantior. Porro cum inter ceteras philosophiæ partes uel maxime cōmendanda sit traditio, quam hoc tempore de situ orbis proponimus, siue opportunitatem occasionemq; spectes, quam ad ceteras illa disciplinas quæ extra se sunt adferat, siue quam peculiariter illa suis polliceatur, profecto nulla fuerit caterarū, in qua iuuentus imò atas adeo omnis diligentius sit exercenda. Id si ita habeat, profecto quod à primo consilio proximum est, quo modo quā ue ratione hanc quàm fœlicissime aggrediaris, & quem authorem sequaris potissimū, uel ob utranq; illarum uel ob alteram omnino causam, diligentissime deliberandum est. Et uidetur sanè ex omnibus qui hanc attingere ausi fuerunt nulli posterior esse Strabo hic Amasæus. Nam ut Ptolemæum anteferas, ob picturarum certas designationes ac ueluti οὐρίδας ἰνῶς, quibus ille uir rem totam ponit ob oculos, sanè nisi accesserit uberior aliqua traditio atq; in primis ἢτε τῶν χρόνων μεταβολῆ καὶ ἐκδοχῆ, magna certe pars utilitatis huius tū alia, tum ea quæ uim mētis atq; iudicij ἀκρίβειαν exercet, perierit profus. Nam solius loci inspectio sensum instruit, historia locorū breuiter atq; ordine suo adiuncta prudentiā in nobis omnem, & ciuilem & bellicam adaugere solet. Adeoq; locorū designatio uelut exanimæ quoddam est simulachrum, historiæ uero cuiusq; loci expositio, uelut spiritus quispiam atq; anima esse uidetur. Ita quemadmodum animal totum ex anima & corpore constituitur, sic disciplinam hanc duobus hisce, locorum designatione & temporum expositione coniunctam esse, censeferi oportet. At hæc sanè, quamuis ex historiarum lectione uaria comparari possit, tamen si cuiq; loco adijciatur suarum rerum catalogus, præter quàm quod miram quandam ἡτέροειδαν ac iucunditatem toti disciplinæ adfert, incredibilem etiam addit memoriæ fidem. Et omnino quibus nominibus artifices illi commendant dispositionem, καὶ τὸ γινῶσθαι διαβεβαιῶν παῦ, ea uniuersa præstat sola hæc tradendi ratio, ut cuiusq; loci designatione percepta, eius historiam non ex diuersis authoribus per infinitos penè labores, magno temporis impendio in unum cōgeras, sed ex hisce commentarijs uelut è catalogo quodam atq; indice locupletissimo pulchre selecta ac per suum ordinem digesta inspicias. Eaq; propter magnum certe operæ pretium faciet, qui huius authoris commentaria præ ceteris omnibus, tabulis ad id paratis adiunxerit, & eadem opera in utroq; sese

b

genere exercuerit. Hoc consilium ut nos quoque aliquo pacto iuuaemus, aggressi sumus rem quampiam, studiosis hominibus, ut spero, minime infrugiferam, & proinde nec ingrati, atque hanc epitomen è lingua Græca in Latinum sermonem conuertimus. Fuit hæc conscripta ab homine sanè, ut apparet, minime uulgari, postquam Græcia calamitatem suam atque nominum mutationem accepisset, uelut ex locis aliquot ipsius operis licet deprehendere. Porro autem quod magnum adferat momentum disciplinis omnibus compendiaria scribendi ratio, discere licet tum ex eo quod ex ueteribus permagni aliquot uiri hanc scribendi formulam sunt sequuti. Nam & L. Flor. historia Romanæ compendium edidit. Et Paulus Aegineta proluxa Galeni & Oribasij de re medica commentaria, in epitomen redegit. Et ipse Galenus totius artis uelut epitomen scripsit, *τὸ μικροτέχνη*. Id quod non ita fit, ut cætera commentaria non inspiciantur, sed ut eiusmodi compendijs adiuti firmiorem habeamus memoriam eorum, quæ ex proluxis commentationum formulis didicimus. *Ὀυμνημόνδντα γὰρ μάλλον εἰς τὰ ἔτω πρᾶσιδόμενα*. Cæterum ut gratior esset apud studiosos omnes & plausibilior hic libellus, addendus uidebatur è nostris hominibus aliquis, cui is nuncuparetur, quiq; amborum uice hic fungeretur, & patroni, inquam, quod in cæteris nuncupationibus spectatur solū: & authoris, quando hic libellus *αἰώννμ* nobis in lucem prodijt, cum dignus tamen sit qui magni alicuius nomen fortiretur. At quisnā prius occurrisset, quàm tu ipse clariss. uir? quādo ex nostris hominibus neminem ego uideam, cuius & uita tota & eruditio ita respondeat uniuersa doctrinæ, quæ ex hisce Geographicis speratur. Nam ut & Strabo affirmat, conducit geographia magnopere non solum ad literarum & philosophiæ studia, sed & ad actiones ciuiles atque imperatorias omnes. In hisce omnibus tu magna cum dexteritate in hunc usque diem uersaris. Nam præter literarum cognitionem, ac multiplicem omnis generis linguarum peritiam, ciuilem etiam prudentiam partim è iuris consultorum libris, partim uero è rerum usu ac multiplici prudentia ita habes locupletissime, ut omnes facillè possint aduertere, nullum esse genus exercitationis quod tu aggressus non sis, quod quidem ad multijugam illam cognitionem conducere posset. Ac proinde hanc ipsam Geographiam maiore studio amplectentur adolentes, ubi animaduernerint quantum tu hac olim instructus inter cæteros nobilitatis nostræ uiros longe clarueris. Id adeo ignorat minime Fuccherorum familia, quæ te ad gubernacula suæ reip. foelicissimo nimirum ac prudentissimo consilio accersiuit nuper, loco ac cōditione, cui tu certe tantum ornamentum ac dignitatis adferes, quantum homini & generis nobilitas & singularis eruditio cum multiplici prudentia morumq; integritate admiranda quadam coniuncta, adferre possunt: ut certe plerisque haud constat, quibus potissimum gratulari hic oporteat, tibi ne, cuius uirtutem egregiā permagnus ille heros benigne sit amplexus: an illi ipsi cui tantum nobilitatis ornamentum contigerit: an uero hominibus illis, qui sub tua administratione æquissima, uiuent agentq; tranquilliter. Ego sanè puto magnam partem foelicitatis eorum esse, quibus Dominus tam clemens atque æquum ingenium præesse uoluerit. Vale uir clarissime, atque hoc opus exiguum unā mecum eadem foelicitate frui patiare. Basileæ Calend.

Septembr. An. M. D. XXXIX.